

Acil serviste değişik hasta grupları (LGBT, bağımlı, mahkum, cinsel travma mağduru)

Dr. Kamil Kokulu

Aksaray Üniversitesi Acil Tıp ABD

Aksaray Üniversitesi Eğitim ve Araştırma
Hastanesi

- Acil serviste (AS) kaliteli bakım sağlamak, hasta sayısı arttıkça ve giderek daha da çeşitli hale geldikçe daha zor hale geldi
- Araştırmalar, marjinalleşmiş nüfusların daha büyük sosyal eşitsizlikler ve sağlık eşitsizlikleriyle karşı karşıya olduğunu ve onları hastalık yükü ve ölüm için daha yüksek risk altında bıraktığını göstermiştir.*

*Varga LM, Surratt HL. Predicting health care utilization in marginalized populations: black, female, street-based sex workers. Womens Health Issues. 2014;24:e335-e343.

LGBT LGBTI LGBTIQ+...

LGBT;

- **LGBT** (lezbiyen, gey, biseksüel, transeksüel)
- **LGBTT** (lezbiyen, gey, biseksüel, transseksüel, travesti)
- **LGBTI** (lezbiyen, gey, biseksüel, transeksüel, interseks)
- **LGBTQ** (lezbiyen gey, biseksüel, transeksüel, queer)
- **LGBTTIQA** (lezbiyen, gey, bisesküel, travesti, transseksüel, interseks, queer, aseksüel)

Term	Definition
Bisexual	Sexual attraction to both male and female individuals
Cis-gender	Gender identity aligns with birth gender
Disorder of sex development	Umbrella term for congenital conditions with atypical development of chromosomes, gonads, or anatomic sex
FTM	Born as female, but gender identity is male
Gay	A male or female individual whose primary sexual attraction or romantic feelings are toward someone from the same gender or sex
Gender	Psychological, behavioral, and cultural characteristics associated with maleness and femaleness
Gender affirming	Behaviors or interventions that affirm a transgender person's gender identity, eg, hormone use
Gender discordance	Mismatch between natal sex and perceived gender identity
Gender expression	Behavior, clothing, or personal traits that communicate person's gender identity
Gender identity	Personal or subjective sense of self as belonging to a particular gender
Homophobia	Aversive reactions to homosexuality
Lesbian	A female individual whose primary sexual attraction or romantic feelings are toward the same gender or sex
MTF	Born as male, but gender identity is female
Queer	Umbrella term for people who do not identify strictly as male or female
Sex (natal sex)	Biological traits associated with being male or female
Sexual orientation	Sexual attraction or arousal to a particular gender
Transgender	Gender identity does not align with birth gender
Transitioning	Process of adopting another gender identity
Transphobia	Aversive reactions to transgender people
Transsexual	Historically used to refer to gender-affirming changes

Figure 1. Commonly used LGBT terms.^{4,5} LGBT, Lesbian, gay, bisexual, and transgender; FTM, female-to-male; MTF, male-to-female.

* Jalali, Sara, and Lauren M. Sauer. "Improving care for lesbian, gay, bisexual, and transgender patients in the emergency department." *Annals of emergency medicine* 4.66 (2015): 417-423.

Tyra Hunter'ın Hikayesi

- Acil servis, tüm insanların tıbbi yardım almak için kendilerini güvende hissetmeleri gereken bir yerdir.

LGBT hastalarının karşılaştığı spesifik sağlık bakım riskleri

GENEL RİSKLER

LGBT bireylerde daha fazla HIV enfeksiyonu riski
Daha sık sigara, alkol ve madde kullanımı
LGBT bireylerde mental sağlık sorunları (depresyon, anksiyete ve suicid) insidansı daha yüksektir
LGBT bireyler, daha sık fiziksel şiddete maruz kalırlar
Gay ve biseksüel erkeklerde anal kanser riski yüksektir (human papillomavirüs)

CİNSİYET DEĞİŞTİRME-SPESİFİK RİSKLER

Hastalar, tezgah altı hormon preparatları kullanabilirler
Uzun süre hormon kullanımı sonucunda hiperkoagülopati, elektrolit bozukluğu, hiperlipidemi ve KC fonksiyon bozukluğu gelişebilir
Cinsiyet değiştirme ameliyatlarına bağlı komplikasyonlar yaşanabilir

GENÇLERDEKİ RİSKLER

Heteroseksüellere göre depresyon ve suicid sıklığı 2-3 kat daha fazladır
Çoğu okulda sözlü ve fiziksel taciz veya saldırıya uğruyor
Aile reddi sık yaşanıyor, böylece evden ayrılma da sık (homeless olarak yaşıyorlar ya da geçinebilmek için seks işçiliğine başlayabiliyorlar)
HIV ve Sifiliz riski yüksek
Genç bayan LGBT bireylerde gebe kalma riski yüksek
Genç LGBT bireyler, aynı yaştaki heteroseksüellere göre daha fazla madde kullanıyor

LGBT hastalarının bakımını iyileştirmek için AS'ler için ipuçları

- AS personelinin iletişim becerilerini ve hassasiyetini arttırmak için sürekli eğitim gerekliliklerini uygulayın
- İletişimi ve kültürel yeterliliği geliştirmek için LGBT hasta saha rehberleri hazırlanmalı (Advancing Effective Communication, Cultural Competence, and Patient- and Family-Centered Care for the Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender (LGBT) Community, The Joint Commission)
- Daha kapsayıcı cinsiyet ve cinsiyet tanımlarına sahip hasta kayıt formları oluşturulmalı
- Daha saygılı ve kapsamlı hasta devirleri yapılmalı
- Cinsel yönelim de, ırk ve dinlere benzer şekilde, hastanenin eşit muamele konusundaki politikasında açıkça belirtilmeli
- Hastalar ve personel için özel, uniseks bir WC yapılmalıdır

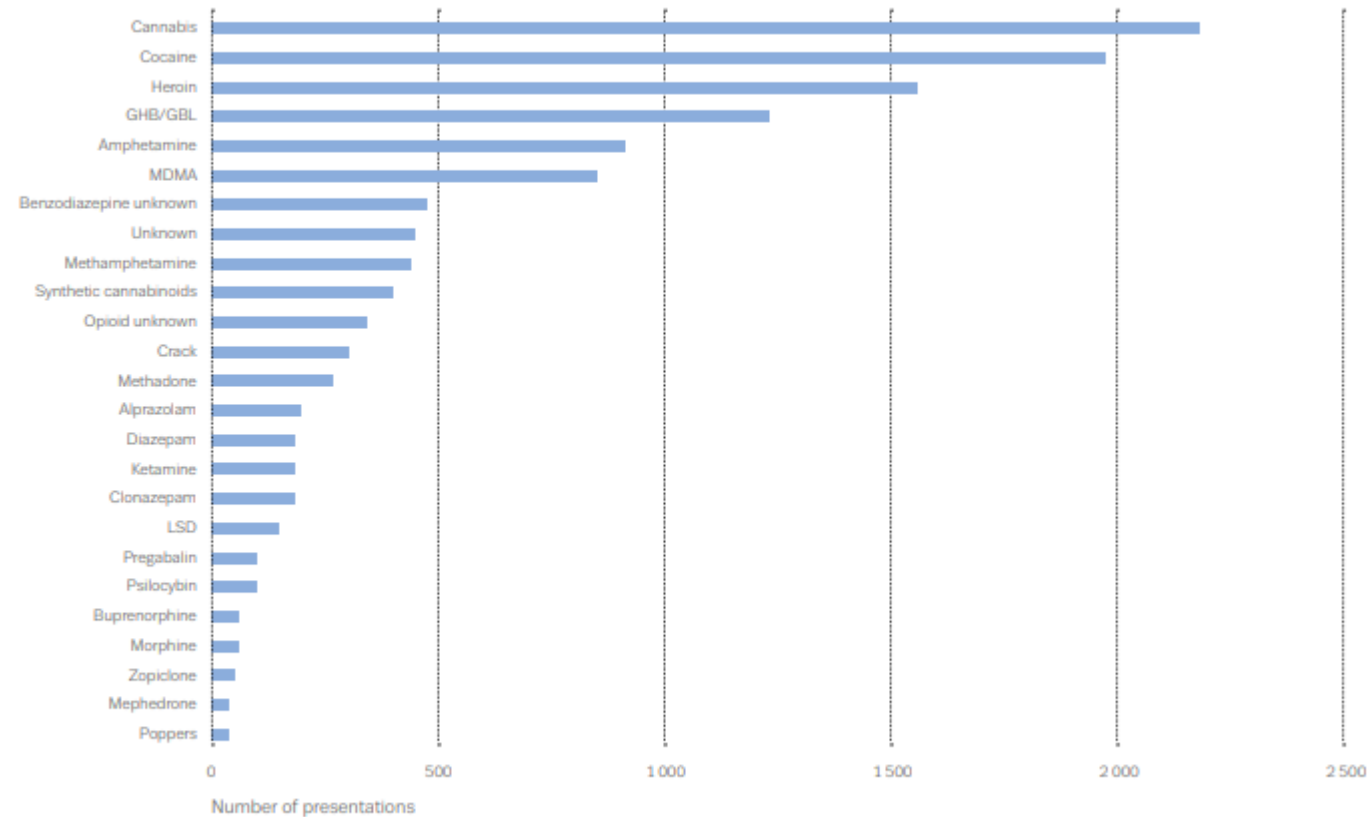
Bağımlı Hastalar

Bağımlı Hastalar

European Drug Report

TOP 25 DRUGS RECORDED IN EMERGENCY PRESENTATIONS FROM A NETWORK OF SENTINEL HOSPITALS IN 2018 (TOP) AND FREQUENCIES OF COCAINE AND AMPHETAMINES PRESENTATIONS (PERCENTAGE OF PRESENTATIONS), AGGREGATED BY COUNTRY (BOTTOM)

Results of 9 134 presentations in 27 sentinel hospitals in 19 European countries.

Cannabis

Adults (15-64)

Last year use

Lifetime use

Young adults (15-34)

Last year use

National estimates
of use in last year

Cocaine

Adults (15-64)

Last year use

Lifetime use

Young adults (15-34)

Last year use

National estimates
of use in last year

MDMA

Adults (15-64)

Last year use

Lifetime use

Young adults (15-34)

Last year use

National estimates
of use in last year

Amphetamines

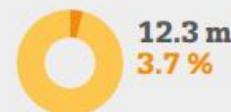

Adults (15-64)

Last year use

Lifetime use

Young adults (15-34)

Last year use

National estimates
of use in last year

Heroin and other opioids

High-risk opioid users

1.3 million

660 000

opioid users received substitution
treatment in 2018

Drug treatment requests

Principal drug in
about 34 % of all
drug treatment
requests in the
European Union

Fatal overdoses

Opioids are
found in
82 % of fatal
overdoses

Madde/Alkol Bağımlısı Hastaların AS'de Değerlendirilmesi

- İlk olarak hasta madde etkisi (intoksikasyon) altında mı yoksa hasta maddenin kesilmesine bağlı olarak yoksunluk belirtileri mi ile başvurdu bunun ayrımı yapılmalı
- Bu ayırım her zaman kolay olmasa da çok önemlidir
(eroin yoksunluğu olan hastaya nalokson verirsek hastanın yoksunluk belirtileri daha da şiddetlenir)
- Madde etkisi altındaki hastaya karşı yansız ve yargısız olarak yaklaşmak acil hekiminin görevidir
- Hastaya karşı tutarlı, nazik fakat ödün vermeyen bir tutum sergilenmelidir

Madde/Alkol Bağımlısı Hastaların AS'de Değerlendirilmesi

- Hastalar değerlendirilirken madde alımı/yoksunluğu dışında başka sağlık problemleri de olabileceği akıldan çıkarılmamalıdır
- Hasta ve yakınlarından öykü alınmalı
- Öz ve soy geçmiş sorgulanmalı
- Tam FM yapılmalı
- Hastanın kullandığı madde/maddeler ve miktarı öğrenilmelidir
- Hastanın bilgi verirken bizi yanıltmaya çalışabileceği akıldan çıkarılmamalıdır (*sadece iki tane bira içtim*)

Madde/Alkol Bağımlısı Hastaların AS'de Değerlendirilmesi

- Hasta ile görüşme yaparken hasta ile tartışmaktan kaçınılmalı,
- Hastaya dostça, arkadaşça ve sakin bir şekilde yaklaşılmalıdır.
- Görüşme yapılacak ortamda kırılacak eşya ya da çevredekilere zarar verebilecek delici-kesici eşyalar olmamalıdır.
- Hastanın kendisine, başka hastalara ve sağlık personeline zarar vermesi engellenmelidir
- Hastanın saldırgan davranışları devam ediyorsa hastanın klinik tablosu da dikkate alınarak hasta tespit edilebilir.
- Medikal tedavide de en önemli amaç hastanın biran önce denetim altına alınmasıdır (yoksa kendine, çevreye zarar verir, tıbbi müdahale yapılamaz)
- Benzodiazepinler ve/veya antipsikotikler kullanmaktan çekinilmemelidir

A close-up, low-key photograph of a person's hand raised palm-forward in a universal 'stop' gesture. The hand is in sharp focus, showing skin texture and nail details. In the background, a person's face is visible but heavily blurred, suggesting a state of distress or a moment of being interrupted. The overall lighting is dark and moody, with a blueish-grey color palette.

Cinsel Travma (Saldırı) Mağduru Hastalar

Cinsel Travma (Saldırı) Mağduru Hastalar

- Her yıl 300.000-700.000 Amerikalı kadın cinsel saldırıya uğruyor
- Acil servislere başvuran cinsel saldırı hastalarının% 94'ü kadın iken*
- Her 33 erkekten 1'i yaşamı boyunca cinsel saldırıya maruz kalmakta*

Ülkemizde durum ne???

Ülkemizde cinsel saldırı vakalarının %83,3'ü kadın ve %16,7'si erkek&

&Yıldırım A., Çetin İ., Din H., Gümüş, B. Evaluation of cases with claims of sexual abuse referred to service of forensic medicine In a university hospital. Cumhuriyet Medical Journal, (2011); 33(1), 61-69.

*Sampsel K, Szobota L, Joyce D, Graham K, Pickett W. The impact of a sexual assault/domestic violence program on ED care. J Emerg Nurs. 2009;35(4):282-289.

Cinsel Travma (Saldırı) Mağduru Hastalar

- Acil serviste hastaları nasıl yönetelim?

American College of
Emergency Physicians®

ADVANCING EMERGENCY CARE

POLICY STATEMENT

Approved February 2020

Management of the Patient with the Complaint of Sexual Assault

Reaffirmed February 2020,
April 2014,
October 2008

Revised October 2002

Reaffirmed June 1999

The sexually assaulted patient, who may be an adult or child of either sex, presents special medical, psychological, and legal needs. ACEP believes that all patients who report a sexual assault are entitled to prompt access to emergency medical care and competent collection of evidence that will assist in the investigation and prosecution of the incident. ACEP has therefore developed the following guidelines:

Cinsel Travma (Saldırı) Mağduru Hastalar AS'de muayene ve değerlendirme

- Başvuru şekli
 - Kolluk kuvvetleri tarafından getirilebilir
 - 112 ile yada ayaktan şahsi başvuru
 - Ebeveyn tarafından istismar şüphesiyle başvuru
 - Normal fiziki muayene sırasında tespit edilen bulgular ile istismardan şüphe edilen vakalar

AS'de muayene ve değerlendirme

- Bildirim-Bildirim-Bildirim ZORUNLU (TCK 280)

Sağlık mesleği mensuplarının suçu bildirmemesi

Madde 280- (1) Görevini yaptığı sırada bir suçun işlendiği yönünde bir belirti ile karşılaşmasına rağmen, durumu yetkili makamlara bildirmeyen veya bu hususta gecikme gösteren sağlık mesleği mensubu, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Sağlık mesleği mensubu deyiminden tabip, diş tabibi, eczacı, ebe, hemşire ve sağlık hizmeti veren diğer kişiler anlaşılır.

Türkiye 'çocuk hamileler' skandalını konuşuyor

İstanbul'da, Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde 5 ay içinde 115 hamile çocuğun kayıtlara geçtiği ancak adli makamlardan bunun saklandığı ortaya çıktı. Yurt genelinde infiale neden olan olay gözleri Aile Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı başta olmak üzere yetkililere çevirdi. Hamile çocuklardan bir kısmının Suriyeli olması da Türkiye'deki Suriyelileri sosyal yaşam şartlarını yeniden tartışmaya açtı. Sağlık Bakanlığının yazılı açıklaması dışında henüz konuyla ilgili bir gelişme yaşanmadı. Kamuoyu;

Cinsel Travma (Saldırı) Mağduru Hastalar AS'de muayene ve değerlendirme

- Uygun ortam sağlanmalı
- Hastaya tıbbi ve psikolojik ihtiyaçların giderileceğine dair güvence verilmelidir.
- Profesyonel, özenli bir tutum sergilenmelidir.
- Tüm giysiler adli değerlendirme için uygun şekilde çıkarılmalı ve saklanmalıdır

Cinsel Travma (Saldırı) Mağduru Hastalar AS'de muayene ve değerlendirme

- **Öykü** alınırken sorgulanması gereken bilgiler;
 1. Saldırının tarih, saat, yeri
 2. Failin fiziksel olarak tanımlaması
 3. Travma alanları, özellikle oral, vajinal, anorektal temas veya penetrasyonun ayrıntıları
 4. Kondom kullanımı
 5. Boşalma: varlığı veya yokluğu
 6. Mağdurun kanamasının varlığı
 7. Yakın zamanda rıza ile cinsel aktivite
 8. Saldırıdan bu yana; duş, banyo, kıyafetler

Cinsel Travma (Saldırı) Mağduru Hastalar AS'de muayene ve değerlendirme

9033

Genital muayene

Madde 287- (1) Yetkili hakim ve savcı kararı olmaksızın, kişiyi genital muayeneye gönderen veya bu muayeneyi yapan fail hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(2) Bulaşıcı hastalıklar dolayısıyla kamu sağlığını korumak amacıyla kanun ve yönetmeliklerde öngörülen hükümlere uygun olarak yapılan muayeneler açısından yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz. ⁽¹⁾

- Muayene yapılması, gerekli konsültasyonlar
- Örneklerin alınması
- Fotoğrafların çekilmesi
- Yetkili makamlara bilginin ve delillerin sunulması

Cinsel saldırı mağdurunun değerlendirilmesi ve tedavisi için kişiden izin alınması zorunludur. Kurbanın rızasını alması veya reddetme hakkı kendisinden alınmalıdır. İzin tıbbî ve psikolojik tedavi, kanıt toplamak ve adli bildirimi içermelidir. Mağdur, tıbbi muayene ve tıbbi tedaviyi reddetme hakkına sahiptir. Değerlendirme ve tedaviye başlamadan önce YAZILI ve bilgilendirilmiş onam alınmalıdır.

Cinsel Travma (Saldırı) Mağduru Hastalar AS'de muayene ve değerlendirme

- **FM: neleri içermeli?**
 - 1) Hastanın genel görünümü / duygusal durumu
 - 2) Tüm görünür yaralanmaların dokümantasyonu ile baş, vücut ve ekstremitelerin eksiksiz bir fiziksel muayenesi
 - 3) Mümkünse kadınlar için kolposkopi ile genital muayene
- FM yapılırken fiziksel travmanın fotoğraflar da dahil olmak üzere, dokümantasyonu yapılması

Cinsel Travma (Saldırı) Mağduru Hastalar AS'de muayene ve değerlendirme

- **FM:**
- FM yapılırken fiziksel travmanın fotoğraflar da dahil olmak üzere, dokümantasyonu yapılması
- Kolposkopi: Küçük cinsel travmanın alanlarını ortaya çıkarabilir
- **Kan, tükürük yada mukozal sürüntü örnekleri:** Bukkal/vajinal/rektal, tırnak makası/ kırpma, saç numuneleri
- **Wood ışığı:** yabancı cisim veya spermi ortaya çıkarmak için kullanılır.
- **Numune toplama kitleri kullanılabilir:** numuneler toplandıktan sonra kitlerin mühürlenmesi gereklidir.
- **Giysiler değiştirilmediyse; giysiler ve giysi üzerindeki kıl, lif tamamı kanıt niteliğindedir**

Cinsel Travma (Saldırı) Mağduru Hastalar AS'de muayene ve değerlendirme

- **FM:**
- Toksikolojik tarama (ilaçla kolaylaştırılmış cinsel saldırı şüphesi olan durumlarda)
- **LAB:**
 - β -Hcg
 - CYBH için testler (HIV/hepatitler/sifiliz), testler olaydan 6 hafta, 3 ay ve 6 ay tekrar edilmelidir
 - Spesifik travmaya yönelik tam kan, görüntüleme vb.

Cinsel Travma (Saldırı) Mağduru Hastalar AS'de muayene ve değerlendirme

- **AS'de Tedavi:**
- Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar için profilaksi(Gonore, klamidaya,Tric)

CDC Sexually Transmitted Diseases Treatment Guidelines

Recommended Regimens

Ceftriaxone 250 mg IM in a single dose
PLUS

Azithromycin 1 g orally in a single dose
PLUS

Metronidazole 2 g orally in a single dose
OR

Tinidazole 2 g orally in a single dose

Cinsel Travma (Saldırı) Mağduru Hastalar AS'de muayene ve değerlendirme

- **TEDAVİ:**

- **HBV ve HIV profilaksisi**

- Saldırgan enfekte olduğu bilinen kişi ise: HBIG + Hepatit B aşısı
- Saldırganın hastalık durumu bilinmiyor ise: yalnızca Hepatit B aşısı
- Mağdurun aşılanmış olması halinde (belgelenmiş): profilaksi gerekmez

- **Gebelik profilaksisi (Acil kontrasepsiyon)**

- Levonorgestrel: 1,5 mg tek doz
- 100 mcg etinil östradiol + 0,5 mg levonorgestrel, 12 saat sonra doz

Tekrarlanır

- Ulipristal: > 72 saatten sonra tercih edilen yöntem

- **Psikolojik danışmanlık ve takip**

TEŞEKKÜRLER